

50 százalékkal olcsóbb elárúsítás!
 Egyik legnagyobb londoni bank bukása 970,000 font sterlinggel!
JAMES Wth. egyik legelőkelőbb londoni bankár
 (Finanz-Agentie Viktr. Street kerületében)
 mult hóban Manchesterben rendkívüli veszteségek folytán 970.000 font sterlinggel
csőd alá került.

A nagy mennyiségű vászon és egyéb divatcikk elárúsítását, melyek ottan elzalogosítva voltak, a csőd-consortium elhatározása folytán, én nyertem el.
 A kelmék, jószágát vagy olesóságát dícsérni fölösleges, legjobban mutatja azt maga a tény, csak annyit vagyok bátor megjegyezni, miszerint az alakult csőd-consortium azon igyekszik, hogy a fentemlített csődöt a lehető legrövidebben akár mi módon rendezhesse, tehát az árukon

50 százalékkal olcsóbban! jobban mondva majd nem ingyen
 Tul lesz adva; kérem tehát a nagyon t. vevőkönzséget megrendelést siettetni, miután ily potm ár mellett a készlet nem sokáig tartbat.
 A nagyon t. közönség szives pártolását kérem, maradok kiváló tisztelettel
Csomagolás ingyen. Vidéki megrendelések azonnal és a legfontosabban eszközöltetnek.
 Vidéki megrendeléseknél kérem a czimet, rendeltetési helyet u. p. vagy vasuti állomást érthetően kiírni. 5498

Leltári kivonat:

I. csoport.		II. csoport.		III. csoport. Uraknak.	
darab	ár	darab	ár	darab	ár
5000 drb. téli fejkendő	25 — 10	300 vég 3/4 széles legjobb minős. sima kék vagy barna barchet	28 — 14	15 vég 1/2 széles beavatott szürke posztó	3 70 1 70
800 fin. cachmir broge-kendő	— 30 — 12	200 3/4 szls. legj. minős. és legj. mosatú csikós és kockázott vasmolbarchet	32 — 15	200 vég angol oxford	200
3500 3/4 nags. északarkai berlini kendő	— 50 — 25	200 3/4 szls. angol Bon kabát és menzizkónak	45 — 22	500 legjobb minőségű és legjobb mosatú homi Creton	16
400 3/4 nags. finom posztó-kendő főre	1 20 — 60	200 drb. kötött fehér alsó jng (hűtés ellen nélkülözhetlen)	2 50 — 85		
3000 3/4 nags. berlini kendő nyakra minden színben	1 40 — 68	2000 3/4 szls. angol csinavat futó	5 50 — 2 25		
5000 3/4 nags. téli angelipo nagy kendő	1 85 — 95	2000 3/4 szls. angol csinavat futó	6 70 2 85		
580 3/4 nags. Franceszko harkoló kendő	4 50 — 2 35	2000 3/4 szls. angol csinavat futó	2 50 — 85		
650 3/4 nags. legin. posztó-kendő neigedineri gya. b.	6 20 2 90	2000 3/4 szls. angol csinavat futó	2 80 — 90		
500 3/4 nags. 5 rőfös nehéz utazó plaid (nékülözhetlen minden utazónak téli időben)	8 90 4 20	2000 3/4 szls. angol csinavat futó	2 80 — 90		
393 3/4 nags. legméhezebb Bradfort-plaid (nékülözhetlen minden utazónak téli időben)	14 50 5 90	2000 3/4 szls. angol csinavat futó	2 80 — 90		

Kivánatra kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
 magyar irodalmi intézet kiadásában Budapestben (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

Nemzeti nagy képes naptár
 1880. székőévre.
 Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal.
 Számos képpel.
 Szerkeszti **ÁLDOR IMRE.** Ára füzve 1 frt.
 V. Károly bevonulása Antwerpenbe, nagy czimképpel. (Makart festménye után.)

TARTALMA: A felséges uralkodó ház. — Csillagászati és kortani jellegű az 1880-ik évrnek. — Katholikus, protestans, görög, orosz és izraelita naptár-rész jegyzéklappokkal. — Bélyeg-illetékek. — Irodalmi rész: V. Károly (a czimképpel). — Az imádkozó hölgy (képpel). — A villámhárító. — Louis Lurine. — Norvégiai tájkép (képpel). — Magyarországi anyagi viszonyai. — A szabadelvűpárt vezére és törzskara (nyolcz képpel). — Szegedi emléklapok. — Szeged, Jókai Móról (kilenc képpel). — A király szava. Komócsy József-től. — A szegediekhez. Normand J. költeménye. — Vive la France! V. zhang a Szegedért tartott ünnepeikre. — A népdalok hőse (képpel). — Vázlatok egy év történetéből (hat képpel). — Vegyesek (három képpel). — Magyarország czim-névtára (hivatalos adatok alapján). — Országos vásárok a magyar sz. korona birtokain. — Kamatszámítás. — Cselédbért. árendát mutató tábla. — Hirdetések.

A szekszárdi apátság története.
 Szekszárdi czimzetes apáttá kineveztetése alkalmából írta **FRAKNÓI VILMOS.**
 A szekszárdi apátság kiadatlan okleveleivel.
 1061—1520.
 Több illusztrációval. Ára füzve 1 frt 50 kr.

Dr. Lengiel F. nyir-balzsama.
 Már a növényi nedv, mely a nyirből ha annak 16 szét megür ák, kifolyik, ember emlékezet óta a legkifináltabb szepítőszernek van ismerve; ha pedig a nedv a föltaláló utasi ása szerint vegyi uton balzsammá dolgoztatik, majdnem csodálatos hatású bír.
 Ha azaz az arczot vagy egyéb bőrrészeket este bekenjük, már a következő szeggelen majdnem észrevehetően pikkelyek válnak le a bőrről, min-k folytán ez gyöngéddé és fehérré válik.
 E balzsam kíméltja az arczon támadt redőköt és himléhelyeket, fiatal arczsint ad ák a bőrnök fehérséget, gyönédség és fűséséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt a szepít, májfoltokát, anyajegyet, orrvörösséget, bőrráthát és minden egyéb bőrrazenyet eltávolít. Egy korosval használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.
 Valódi minőségben szállítja Budapestben, csupán **Török József, gyógyszerész, király-utca 12.; Pozsonyban Pistory Bódog, Mihálykapu; Temesvárott Tarozat István.** 5470

Gyomor- és tüdő-bajok meggyógyítva.
 Gyomoröngéség, étvágytalanság, rossz emésztés, ellet, andor, felbőgés, felfuadások, belgöres, hányinger és hasmenés esetében, továbbá gyomor- és hószám-görcsökben, mint özzer a tengeri betegség, dögvész, és kolera ellen, vérszegénység, sápkór és nárgvagnál, idegyöngéség, álomtalanságnál.
 általános és nemi gyöngéség, s meddőség, végtel a búkórosoknál a kedély föltelése, a szellem frissítés és élénkítésére, mint legjobb étrendi élvezeti szer ajánlatik a
dr. Stahl-féle remedium universale.
 Egyetemes gyomor-likőr.
 Ezen likőr gyermekek és felnöttek számára igen kellemes élvezeti czikk, a mely ép ugy macában mint viz, bcr, th-ával, mint a mely italoknak kitünö felírású iz ad, itható, és valóban csodaszerü étrendi majdnonszékü főzva, egyetlen haszatartásban sem szabadna hiányznia. Ut zis, vadá zst és gyalogisoknál nagyon czésszerű.
 1 ered. üveg (1/2 liter) 1 frt. 1 láda 12 üveggel 10 frt 80 kr.
Dr. Stahl-féle maláta-kivonat
 50 százalék tisztá malátával savány, lefogyott, gyöngékedő és vérszegény egyéneknek. E kivonat gyermekek és felnöttek számára igen jóízü étrendi élvezeti czikk, a mely ép ugy magában, mint tej- vagy vizgel élvezhető. Tej-, vér- és húsképző, a testi gya-apódást elősegíti, viruló szérséges kitálat és teljes, ezéséséges mellet szerez, szoptató dakták és anyknak megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz; az emésztést elősegíti, nyálkát, dő nem okoz hasmenést, és kitünö eredményel bír minden mell- és tüdő-bajban, köhöz és, rekedtség, asthma és egyéb betegségekben.
 1 ered. szelencze (1/2 kilo) 1 frt. 1 láda 12 szelenczével 10 frt 80 kr.
 Fő raktár **Russ Károly utódjainál Bécsben, I. Wallfischgasse Nr. 3.**
 Raktár: **Török József, gyógyszerész urnál, Budapest, király-utca, 12. sz.** 5518

Dr. PATTISON
köszvény-gyapotja
 nyhlti azonnal és gyorsan elűzi a csúz és köszvény minden féléseit, úgy mint: arcz-, mell-, torok- és fofájást, fej-, kéz- és térd-köszvényt, tagszagatást, hát- és ágyékfájást.
 Csomagokban 70 kr. és föl csomagokban 40 kr.-jával kapható: **Török József, gyógyszerész**nél a «szent lélek»-ház, király-utca 12. Budapestben.
 Bokon Antalnál, szerb-utczában, Aradon; Henric F. gyógyszerésznél Pozsonyban; Pecher I. E. gyógyszerésznél, Temesváron. 5499

CHIOCOCA-LIKÖR
 (Liquor Chioceae fortissimi), legelőkelőbb és legjobb szer a gyöngült férfierő gyors és gyökeres élénkítésére;
 fűszeres edes íz telítődés a legfinomabb likörökkel felállítva; nem csak az izmok élénkítése, fokozása és erősítése, hanem a szív és a vesék-erők erősítése szolgát; hanem mint gomort erősítő, étvágyt serkentő, az emésztést elősegítő erősítő szer is megelö, élelmit gyöngítéssel bír minden testi gyöngéségben szenvedőnél.
 Ára egy üveg 2 frt 50 cent, postán 3 frt. Csomagolási költség 20 kr.
 Fő széküdeli raktár: **Chiochi D. C. gyógyszerész, az örangyalhoz Bécsben, Währing-Herrngasse 26.** (hová minden levélbel megrendelés intézendő).
 Fő-raktárak: **Bécsben Weiss József, gyógyszerész, a városban, 1. Tuchlauben; Budapestben Török József, gyógyszerész.** 5425

Sérvbajban szenvedők
 bérmentes megkeresésre a legnagyobb készséggel nyerne ingyen épug közvetlenül vagy az alábbi czégek útján kimerítő használati utasítást a **Sturzenegger Gottlieb-től Herisauban** (Schweizban) készített, egészen ártalmatlan **alteti sérvkenőse** nézve. Számos kitünö bizonyítvány és köszönő irat, teljesen kigyógyultaktól, van hozzá csatolva. Szállítás bár mely országba. A kenőcs ára: 3 frt 2) kr. bögréként. Kapható **Formágyi F.** bold. szüzhöz czimzett gyógyszer. által **Budapestben**; továbbá **Weiss József** szerceséhez czimzett gyógyszeret által **Bécsben, Tuchlauben 27.** 5426

PILEPSIE
 (nehézkör leveti után gyógyítatik **dr. Billisof** különleges orvos által **Drezdában**.) (Neustadt).
 Legnagyobb tapasztalás, miután eddig több mint 11,000 esetet gyógykezelve. 5513

Titoktartás mellett szülitja a legjobb **GUMMI-CZIKKEKET**, valódi, legfinomabb elővágyazati készületekkel, 12 darabot 80 kr-tól 6 frt. — Halböllyeset, 12 dbot 70 kr-tól 5 frt. — Leműt adók az egésznyben rézesítnek. — Pikkas fényképek, csupán férfiak számára, egy borítékkal, 12 dbot tartalmazva, 2 frt; ugyanazokból 24 dbot 3 frt 50 kr.
Gummi-áruk raktára, Bécs Praterstrasse 16-ik szám.

Tanulónak
 felvétetik alólítottánál, tisztséges szülöknek 13—14 éves, legalább is az elemi osztályokat végzett, fiok.
Lingel Károly esztergályos-mester, Budapest, VII. kerület, rózsá-utca 5-dik szám. 5512

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: egész évre — 12 frt, félévre — 6 *
 Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG**: egész évre — 8 frt, félévre — 4 *
 Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK**: egész évre — 6 frt, félévre — 3 *

45-dik szám. 1879. BUDAPEST, NOVEMBER 9. XXVI. évfolyam.

LAUKA GUSZTÁV.
 Azokat a kedélyes és érzelmes vereseket, azokat a bizarr fordulatokban s kacagató ötletekben gazdag novellákat és humoreszkeket olvassa, melyek Lauka Gusztáv neve alatt majd minden szépirodalmi vállalat hasábjain megjelenjenek, vagy a ki öt magát társaságban hallgatja, elmés és sziporkázó élceivel, alig hiheti, hogy e mindig fiatal és eleven kedélyü ember már negyvenedik évfordulóját üli iróságának. Pedig mikor ő föllépett, még nem volt szokásban tizenöt-tizenhat évvel, a gymnázium padjairól ostromolni a szerkesztőségeket a műzsafi első zsenyéivel. Ő huszonegy éves korában látta nevét először nyomtatva valamely dolgozata alatt; s 1818-ban születvén, ma már 61 éves. Kevés embernek, s nem is a világi értelemben szerencséseeknek, adatik oly hosszú ideig megörizni a lélek ifjúságát, a kedély frissességét. Nem Fortuna istenasszony, hanem a műzsák ajándéka az, s annál becsebb, mert tövisek — az élet tövisei — között nyilik gyakran, mint a rózsza.

avattassék: ez lön lelkének egyetlen vágya. A költészet pillangói röpködtek lelki szemei előtt a számviteli könyvek rubrikái s aprón beirt számoszlopai fölött, s ő e csapongó lepkék miatt nem tudott nyugodni. Mint a kinek lelkében motoz a legyőzhetetlen vágy, mindent, napjai minden élmenyét, éjei minden álmát, környezete minden alakját megénekelni — ő is verset irt mindenről. „Verseket irtam — meséli *Emlékiratai* egyik lapján, e korról szólóiban — minden formában és minden irány-

ban. Megénekeltem a várat és egyházat; Petriásról, az öngyilkos asztalosról, balladát készítettem; a falu-bika fölügyelőjének a leányról, a kit a malom öszszemorzolt, románcot; szerelmi veresket irtam a bíró leányához, az uradalmi ügyvéd szolgálójához, később, nekibátorodva, a vadasi ispánéhoz s egy ismeretlenhez, a kit azonban nagyon jól ismertem.”
 Atya, — mint Ovidiusé, a ki fiát megverte, mert veresket irt, a mire a gyermek sirva, de hexameterben fogadta, hogy nem

Ellinger fényképe után.
 LAUKA GUSZTÁV.

ir többet, — Lauka atyja is, mint „realis gondolkodású“ apák szokták, ellenezte fia költői hajlamát s mikor versfüzete kezébe került, azt írta rá „szamárságok“. De az ifju verselőt nem hagyta el költői hajlama, sőt gazdasági állomásról állomásra kísérte hiven, — míg végre kiki-sérte az uradalomból s búcsút mondatott vele az egész ispáni és tisztartói hivatal-létrának; s Lauka egyszerre — huszonkét éves korában, 1840-ben — Pesten találta magát, mely ekkor már a nemzeti irodalom és művészet központja volt, s ellenállhatatlan erővel, mint az örvény, sodort magába minden írói tehetséget és ambíciót. A nemzeti színház megnyílt már a kerepesi uton; az akadémia tíz év óta működött; a Kisfaludy-társaság virágzás első korát élte; az „Athenaeum“ a szép-szellemek gyülekező helyévé nőtte ki magát; költői iskolák és kritikai telepek, írói és művészi klubok s kotteriálak alakultak s általában oly szellemi élet pezsgett, minő azelőtt soha, s mely az ország fővárosát már-már igazi központtá s nagyvárossá volt átala-kitandó.

Idé jött — hajtván az ösztöntől — a fiatal Lauka is, s a hatvani-utczában lakó Kovácsóczy Mihály irónál és szerkesztőnél szállásolta be magát, mint havonként 7 pengő forint díj mellett alkalmazott munkatárs! Kovácsóczy az athenaeisták-ka és akadémikusokkal ellenes fiatal-párt tagja volt, mely a Rajzolatokat, Regélőt, Közleményeket, az Auróra ellenében a Hajnalt, Emlényt, stb. szerkesztette s adta ki. De Lauka, bár hozzájuk csatlakozott, úgy látszik, Vörösmarty- és Bajzáékkal sem rontotta el az ügyét, mert néhány verse fölvetelre talált az Athenaeumban is, maga pedig — az akadémia irnokai sorába, a mi akkor írói és hivatali ambíciójának s reményeinek a netovábbja volt. Minden-napi kenere biztosítva volt; s neki, hogy elégedett, mindig vidám és jókedvű legyen, ennél nem is kellett több. Egyéni-sége megnyerő s bizalomgerjesztő volt, mint czimbora és jó pajtás páratlan, — nemcsak az irodalmi, hanem általában a közélet legkitünőbb emberei közül sokak bizalmát megnyerte. Így történt, hogy 1847-ben, Pozsonyban az országos ellen-zék egyik jegyzője lón, 1848-ban pedig a forradalom kitörésekor, midőn a miniszterium leköszönt s helyére honvédelmi bizottság nével ideiglenes kormány lépett, ennek is jegyzői tolla bízott rá. A kor-mány feje, Kossuth bizalmával tisztelte meg s nem egyszer adott neki kényes ter-mészetű, sőt épen titkos megbízásokat, s az 1849-ki miniszterium Debreczenben megalakulván, a belügyminiszteriumban alkalmaztatott titkári minőségben.

Írói neve ezalatt, ha fényessé nem vált is, folyvást emelkedett. Már 1843-ban költői pályadíjat nyert a Kisfaludy-társaságnál, körénekkal; 1848-ban az első magyar élelzetlap szerkesztője „Charivari“ név alatt, mely azonban az izgalmas időkben, mikor az élelzeteket a golyók fűtyölése túl-kiáltotta, csak három hónapig tarthatta fenn magát.

A forradalom után egyideig mint ne-keült bujkált és bujdosott s csak esz-tendő mulva vonulhatott biztosan meg szaniszlói magányában, hova csakhamar szép és lelkes nőt vitt, azóta mindig hü léltársában, a mivel lelkü Stockinger Antóniában. Három éven át itt élt, kizá-

rólág az irodalomnak s a családi élet örö-meinek. Irt még verseket is, de még több prózát, a humoros elbeszélés és pikáns novella terére menve át, melyen azóta is szerencsével s különösen ritka termékeny-séggel működik. Csekély vagyona s a vé-konyan és bizonytalanul folydogáló iro-dalmi kereset azonban nem biztosíthatá megélhetését a már családossá vált költő-nek s kénytelen volt ismét hivatal után látni. Más idők voltak, — mint előbbi államszolgálat idejében. De Laukának, bár a változó kormányok alatt több ízben viselt kisebb-nagyobb hivatal s töltött bizalmi állásokat, hivatali állása soha sem hatott hátrányosan sem magán, sem írói életére s jó hírére.

Írói munkássága, ugyszólván egy per-czig sem szünetelt. Elbeszélései egyre sűrűbben jelentek meg a lapok s évköny-vek hasábjain s nem keletkezett szépiro-dalmi állalat, mely Lauka tollát nélkülö-zni akarta volna. * A magyar társasélet, kivált a falusi és kisvárosi középrend mu-latságos alakjai, nevelés oldalai s külö-nösen frivol helyzetei, eleven és élces tollrajzolót találtak benne. Verset arány-lag kevesebbet irt ez időben, de néhány jelest is. Humoros spanyol románczai-val új genre-t hozott be; de az érzel-mes románcz nemében is alkotott egy pár feltünő szepet s becseset. „Meg-halt az ifju lány virágvasárnapon“ kezdetű románcza azon ritka költemények közé tartozik, melyek olykor egy kisebb rendű költő nevéi s fentartják, holott egyéb mű-vei — s nála talán többre tartott kortár-saiéi is — rég feledékenységbe merültek.

Lauka, ma, hatvanegy évével még fiat-al kedély, fiatal ember, fiatal író; úgy látszik, nem is vénül meg soha; ama ki-vételes természetek közé tartozik, melyek — mint a növényvilágban a télizöld — magasra nem nőnek, izmos ágakat s tere-bélyes koronát nem hajtának, de legalább mindig zölden és elevenen maradnak.

Hogy soká így maradjon még: ez le-gyen a mi jó kívánságunk, melylyel negy-venéves írói jubileumán — melyet a ma-gyar írók és művészek társasága rendez tiszteletére — a magunk részéről üdvö-zöljük.

— a — r —

R o m á n c z.

Lauka Gusztávól.

Meghalt az ifju lány virágvasárnapon, Hétfőn kiterítve feküdt a gyászpadon, Kedden eljött a pap, beszentelte, vitték, Közel a falhoz néma sírba tették.

Kivéve kedvesét, mindenki feledte, Az szerdán is künn volt, s virrasztott felette, Csütörtök alkonyán virágokat szedett, Melyeket könnyek közt a sírba ültetett.

* Többet irt háromszáz elbeszélésnél s kötetes munkái a következők: *Versék*, Nagy-Károly, 1846. — *Cari-caturák*, Pest, 1847. — *Emich Gusztáv*. — *Martialisok*, Pozsony, 1847. — *Falusi éjszakák*, Pozsony, Heckenast tulajdona. — *A XIX. század elvei*, 1848. Geibel kiadása. (Elkoboztatott.) — *Dongó* (Petrichевич Horváth László ellen), Pest, 1848. Geibel tulajdona. (Elkoboztatott.) — *Comedia és tragedia*, Pest, 1851. Kozma Vazul tulajdona. — *Vidék*, Nagy-Vára, 1857. Hollós kiadása. — *Megtörténtek és megtörténhetők*, Nagy-Várad, 1858. Tichy tulajdona. — *Szellemi szikrák*, Pest, 1863. Heckenast tulajdona. — *Régi jó világ*, Beszélygyűjtemény, Pest, 1863. Emich Gusztáv tulajdona. — *Költemények* (arcképek), Pest, 1864. Lauffer. — *Munch-hausen* versekben és rajzokban, Pest, 1864. Lauffer kiadása. — *Újabb novellák*, Pest, 1874. a Franklin-társu-lat tulajdona. — *A multról a jelennek*, Emlékjegyzetek, 1878. a Petőfi-társaság kiadása.

Nagy-péntek éjjelén fölkel a holt leány, Fehér volt ruhája, arczája halovány; Elment kedveséhez, ki róla álmodott, Megesőkolta, s csendben, a hogy jött, távozott.

Szombaton az ifju boldog volt és nyugodt, Képzetben szerelme tárgyával játszott; Felmerült lelkében a múlt éji álom, Melyben kedvesével volt a másvilág.

Husvét első napján, piros vasárnapon S hétfőjén az ifju feküdt a gyászpadon, Kedden eljött a pap, beszentelte, vitték, Megholt kedveséhez, néma sírba tették.

A szerény asszony.

Fantasztikus elbeszélés.

DOSZTOJEVSKZI TÓDOR UTÁN

Oroszból: Csopey László.

MÁSODIK RÉSZ.

II.

A lepel hírtelen lehull.

Mind nekelőtt két szót. Már egy hónappal előbb különös mély elgondolkozást, mondom, mely elgondolkozást vettem észre rajta. Az pedig így történt. Varrásra hajtván fejét, ült a munka mellett s nem látta, hogy figyelmezik reá. Már ekkor is nagyon kellemetlenül érintett, hogy oly vékony, sovány, hogy sáppadt arcu s fehér ajku lón — ez együtt véve, meg az elgondolkozás, szo-katlanul s hírtelen meglepett engem. Már ezelőtt is hallottam, hogy a gyenge szélre köhögés, ki-vált éjjel, gyöttri. Rögtön fölkeltem s elindultam, hogy dr. Schrederet magamhoz hívjam, de neki erről nem szóltam.

Schreder beállított másnap. Nagyon meg volt lepelve, s hol Schrederre, hol reám nézett. — Hisz én egészséges vagyok, mondá meghatározhatatlan mosolylyal.

Schreder nem igen vizsgálta meg (ezek az orvosok néha olyan könnyelműek), s csak azt mondá nekem a másik szobában, hogy ez a be-tegség nyoma, s hogy tavasszal nem volna rossz valahová a tenger mellé menni, s ha ez nem lehetséges, hát egészen falura költözökni. Szó-val semmit sem mondott, kivévén, hogy kissé gyöngé. Mikor Schreder kiment, rettenetes ko-molysággal mondá nekem:

— Én általában, egyáltalában nem vagyok beteg.

Ezt mondván, hírtelen elpirult, szemmel-láthatólag a szegénytől.

Láthatólag szegény volt. Oh most értem csak, szégyelte magát, hogy még férje vagyok, s gondoskodom róla, mintha tényleg férje vol-nék. De akkor meg nem értettem s a pírulást szerénységnek tulajdonítottam. (A lepel!)

S im egy hónap mulva, áprilisban egy verőfényes nap délutánján öt óra felé ott ültem a pénztárnál s számoltam. Egyszer csak hallom, hogy ő a mi szobánkban asztalánál munkálko-dván, halk hangon — danolni kezdett. Ez az újdonság megrázkódtató benyomást tett rám, melyet mostanáig sem tudtam megmagyarázni. Eddigelé majd soha sem hallottam danolni, ki-vége hozzám való költözése első napjaiban, a mikor még vakmerősködhetett is, czélba löve a revolverrel. Hangja akkor még elég erős volt, s csengő, noha nem iskolázott, de rendkívül kellemes és ép. Most pedig dala 'oly gyöngé — oh nem hogy unalmas lett volna (valami ro-máncz volt), hanem mintha a hangban valami fájdalmas, töredezett volt volna, mintha az a kis hang nem tudott volna kifejtőzni, mintha maga a dalolás fájdalmas lett volna. Félhangon énekel-t; egyszerre fölemelkedett s a dal megszünt — oly szánalmas hang volt ez s oly keservesen szakadt meg; köhécselt s aztán megint halka-halkan dalolt...

Földindulásomat kivevethetik, de soha sem fogja fel senki, miért támadt e földindulás. Nem a rajta való számozás, egészen más volt ez. Az első pillanatban mint kétségbeesítő, nagyon eso-dálatos, rettenetes és különösen fájdalmas és boszúálló érzés jelentkezett: „Jelenlétemben is énekel! Elfeledezt-e már engem, vagy mi!“

Egészen leverte éreztem magamat s aztán hírtelen fölugrottam, kalapot ragadtam, s ki-mentem. Azt sem tudom hova, minek? Glyceria nyujtotta a felsőt.

— Ő dalol ott? mondám Glyceriának akaratlanul. Ez nem értett engem s bámult, nem akarván érteni semmit; különben csak-ugyan érthetetlen voltam.

— Most dalol elsö ízben?

— Oh, nem; ha ön nincs itthon, hát gyak-ran énekel, mondá Glyceria.

Emlékezem mindenre. Lementem a lép-csön, ki az utcára s elindultam, magam sem tudva merre. Elértem a sarokig s keztem ide-oda tekintgetni. Az átmenőt taszigáltak, de nem éreztem. Bérkocsit hívtam s megfogadtam a rendőri hidig, de hogy mi czélból, nem tudom. Erre aztán rögtön fölcsudtam s két 20-kope-kest dobván a kocsisnak, mondom:

— Ez azért, mert zavartalak. Mosolyogva tevém ezt, de szívemben valami lelkesedés fész-kele meg magát.

Haza felé irányoztam lépteimet. A gyenge, szánalmas hang újra föltámadt lelkemben. Elra-gadta a lelkemet, Szemeimről hulladozott a le-pel! Ha jelenlétemben dalol, elfeledett engem — ime ez volt most világos és nyilvánvaló. Ezt szívem érezte. De a lelkesedés jobban ragyogott lelkemben s elnémitotta a félelmet.

Oh ironiája a sorsnak! Hisz egész télen nem volt, s nem is lehetett más érzés keblem-ben ezen lelkesedésnél, de hát hol voltam én e télen? Öntudatomnál voltam-e? A lépcsőn igen gyorsan fölzaladtam, s csak azt nem tudom, nem félnék mentem-e be. Annyit tudok, hogy forgott velem a világ. Bementem a szobába; előbbeni helyén ült, lehajtván fejét varrt, de már nem dalolt. Futólag, minden kíváncsiság nél-kül nézett rám, és nem nyájas tekintet volt az, hanem a szokásos és közönyös fejmőzdu-lás, mikor valaki belép a szobába.

Egyenesen hozzá mentem, szorosán mellé ültem, mint a háborodott. Hírtelen, mintegy megijedve nézett reám: megfogtam a kezét, de nem emlékszem, hogy mit mondtam, vagyis mit akartam mondani, mert jóformán nem is voltam képes beszélni. Hangom töredezett volt és nem érthető. Azt se tudtam, mit mondjak, majd agyon sohajoztam magamat.

— Beszéljessünk... tudod... szólj valami-t! — s valami bolondot motyogtam — de hát lehettem-e okos? Ismét megrázkódtott, ijedtében visszahúzódott s szemembe nézett, s nemsokára — mely csodálkozás tükröződött szemeiből. Igen csodálkozás, és pedig mely. Nagy szemeket me-resztve nézett rám. Ez a szigor, ez a mély eso-dálkozás majd szétmarcangoltak: „Hát neked, még szerelmen jár az eszed? Szerelmen?“ — mintha ezt fejezte volna ki ez a bámulat. De én kiolvastam arczából. Egész lényem megrázko-dott s lábaihoz rogytam. Igen, lábaihoz rogy-tam. Hírtelen fölugrott, én meg roppant erővel visszatarartam őt.

Tökéletesen fölfigytem kétségbeesésemet, oh fölfigytem én azt. De hiszik-e, hogy földindulásom oly mérvű volt, hogy azt hittem, meghalok. Ittasságom- s boldogságomban lábait csökoltam. Igen, boldogságomban, határtalan, végtelen bol-dogságomban, melyet hiábavaló kétségbeesésem átlátása szült! Sirtam, beszéltem valamit s nem tudtam magamat kifejezni. Csodálkozása s ije-delme rögtön valami figyelmes gondossággá vált;

sajátságosan kérdő, mondhatnám, vad tekin-te-tet vetett rám, s mert hamar akarta megtudni a valót, mosolygott. Nagyon restelte, hogy lábait csökoltam s elvonogatta azokat, de én ama helyet borítottam esők-özönbe, melyen állt. Ezt látva szegényében nevetni kezdett (tudják, kik szoktak szegényükben nevetni). Ideges lett, én jól láttam; kezei rángatóztak — nem törődtem ezzel, min-dig azt rebegetem, hogy szeretem őt, hogy nem kelek föl, „engedd meg, hogy ruhádat csökol-jam... egész életemben áldani foglak“... Nem tudom, nem értem — ő hírtelen elzokogta ma-gát s megrázkódtott; rémitő ideges rohamok fog-ták el. Megijesztettem őt.

Átvittem az ágyba. Mikor elmúlt a roham, ágyára ültem s ő rettenetesen levert arczal ragadta meg kezemet, s kért, legyek nyugodt. „Elég már, ne kiozza önmagát, legyen nyu-godt!“ s ujra sírni kezdett. Egész este nem tá-voztam mellőle. Mindig azt mondtam neki, hogy Boulogneba viszem tengeri fürdőbe most, mind-járt, két hét mulva; hogy hangja oly remegő, csak az imént hallottam; hogy bezárom üzlete-met, eladom Dobronjávovnak, hogy egészen új életet kezdünk, de fő dolog Boulogne és Bou-logne! Hallgatott és mindig félt. Mind jobban és jobban félt. De nem az volt rám nézve a fő dolog, hanem az, hogy mindinkább s visszatar-tóztathatatlanul akartam heverni lábainál, újra csökolni a földet, hol lábai állnak s őt imádni és — „semmi mást, más semmit sem kérek tőled“ ismétlem pillanatonként, — „ne felelj semmit, ne végy észre soha, csak engedd meg, hogy a zugolyból nézzelek, nézz valami tárgynak, kis kutyádnak“... Ő sirt.

— S én azt hívém, hogy ön úgy hagy engem — tört ki belőle akaratlanul — oly akaratlanul, hogy talán nem is tudta, mit mondtott, s aztán — oh ez volt a legfőbb, meghatározottabb s legérthetőbb szava ez este, mely úgy hatott rám, mintha kést döftek volna szívembe! Ez megfej-tett mindent, de míg közel, míg szemem előtt vala, ellenállhatatlanul reméltem s rettenetesen boldog voltam. Oh borzasztón kifárasztottam őt ez este, jól tudtam azt, de szünetlenül hívém, hogy most elintézek mindent. Végre éjjel egé-szen erőten lett, rábeszéltem, hogy nyugodjék, s ő rögtön mélyen elaludt. Vártam a rohamot; rohama volt, de nagyon kicsi. Éjjel majd minden perezben fölkeltem. S papucsot huzva, óvatosan hozzá mentem, hogy megnézzem őt. Kezeimet földeltem, látva ezt a szegényt teremtett a vas-gyáiban, melyet három rubelért vettem. Térdre borultam, de nem mertem megcsökolni lábait az alvónak (engedelem nélkül!). Imádkozni akar-tam istenhez, de ismét fölugrottam. Glyceria bámulva nézett rám s gyakran kijött a konyhá-ból. Kimentem hozzá s mondtam, hogy feküdjék le, holnap „egészen más“ fog kezdődni.

S én ebben vakon, esztelenül, rendületlenül hittem. Oh a lelkesedés, a lelkesedés nagyban alakodott rajtam! Alig vártam a holnapit napot. Nem gondoltam semmi bajra, jóllehet láttam a symptomákat. Gondolkodásom még nem tért vissza — s habár le is hullt a lepel, még igen-sen sokáig nem tért vissza — oh, egész a mai napig, egészen maig!! De hát hogy s hogy nem térhetett vissza: hisz akkor ő még élt, hisz előttem volt s én előtte: „Holnap fölbre-d, elmondom neki mindent, s mindent meglát“... Ime az én akkori gon-dolatom, nyílt és őszinte, mert lelkesedtem! Fő dolog a Boulogneba való utazás. Miért gondoltam én mindig, hogy Boulogne? — hát mert Boulog-neban valami elhatározó fog történni... „Boulog-neba, Boulogneba!...“ Ész nélkül vártam a reggelt.

(Folyt. köv.)

Az árvíz Spanyolországban.

A szege-di katasztrófiához hasonló szerencsétlen-ségről vettünk hírt a múlt hónapban Spanyolor-szágból. A Földközi-tenger partján négy virágzó spanyol tartomány, Alicante, Almaria, Malaga s különösen Murcia óriási károkat szenvedtek. Alcan-darillától Orihueláig 24 kilométernyire tengerre változott a vidék, több nagy várost s azok virágzó környékét elözönölte a vízár.

Sierra Sagra és Sierra Nevada hegyi folyói az okt. 14-én kezdő s több napig tartó felhőszakadás következtében megáradtak s különösen a Segura folyó, mely Murcia s Valeria tartományon át foly 245 kilométer hosszúságban, átlépte parjait s meg-lepő gyorsasággal öntötte el tágas völgyét. E völgy a szépségéről híres Spanyolországok legszebb vidékei közé tartozik. Központját képezi Murcia város, közel százezer lakosságú csinos hely, kövezett, rendez utcákkal, melyekben nagyszámu díszes palota áll s ezeken kívül hatalmas székesegyháza s a Segurán épített pompás hidja is sok érdeket kölesönöznek neki. De a székvárosnál sokkal szebb s kellemesebb közvetlen környéke, az ugynevezett murciai huarta. Negyven falu van itt egymás mel-lett, csaknem megszakítás nélkül majorságok s gyümölcsösök által öszekötve. Barátgóság dombok, ligetes mezők, datolyapálmák, olaj- és fügefák, aloék s kaktuszok váltják föl egymást; s közöttük van a buja sötétzöld lombok között, egy-egy főlből készi-tett, de csinos parasztkauyhó vagy major. Murcia határa is telve van ily kertekkel és gyümölcsösök-kei. A városnak Segura mellett eső részei, San Benito és San Lorenzo külvárosok magas töltések-kei vannak megvédve a víztől, mely rendes körü-lmények között egész csendben foly át a városain. Murcia alatt vannak Alcantarilla és Benjajain virágzó községek, szintén szépen művelt síkságon. A Segura mellékfolyói s különösen a Mundo mel-lett fekvő városok szintén e keretbe tartoztak s ezért ki voltak téve a pusztulásnak. A völgy alsó részén legnevezetesebb hely Orihuela, mintegy 50,000 lakossal, melynek alantabb fekvő részei szintén víz alá jutottak. Murcia s Orihuela, mint a többi délen fekvő spanyolorzági városok, egészen afrikai jellegűek. A magas pálmáik, a dus növényzet, a kopárnak látszó falak, festői romok s mindenek felett az a nagy forróság, mely a jelen katasztrófát megelőzte, egészen a tropikus vidék jellegét nyújtá e városoknak. Több hónap óta e vidéken egy csepp eső sem esett, sőt heteken át még felhőt sem láttak azon rettenetes viharig, mely egyetlen éjen át oly pusztulást okozott.

Lorca és Orihuela városokat, mondhatni, egyet-len pillanat alatt öntötte el a víz. Orihuelában egyik külváros teljesen víz alatt volt, ötszáz ház tönkre ment vagy részben hosszabb időre lakhatlanná vált. Mintegy kétezeröttszáz ember lett egy éjszaka haj-léktalan s ezek közül alig mentett meg valaki mást, mint életét. Loreában az ár özönlése oly nagy volt, hogy nemcsak a külvárosokban levő kisebb házak, de több palota is romba dőlt. A roham oly hírtelen jött, hogy a hivatalos jelentés szerint egész családok eltűntek, mintegy száz ember rögtön ott veszett s ezerhét száz ember lett koldussá. Még nagyobb volt a csapás Murciában, hol a halottak számát közel 500-ra teszik s mintegy 15,000 ember vesztette el összes vagyonát azokon kívül, kik félíg rombadált házaikban laktak vagy vagyonnak nagy részét vesz-tették el. A vidéken a halottak száma még nagyobb s Spanyolország déli partja, Almeriától Malagáig, romokkal van telve; magok e híres kikötők is sokat szenvedtek. Az összes életvesztéséget jelenleg három-ezerre teszik s az anyagi veszteségről azt hiszik, hogy harmincz millió forintnál többre megy.

A vész hire az egész művelt világon rendkívüli hatást idézett elő. A spanyol kormány nemzeti ada-kozást indított, a király, mielőtt a vasuti közleke-dés megengedte, személyesen látogatta meg a vész helyét s jelentékeny adományjal járult a vesztesé-gek enyhítésére. Különösen nagy részvétet fejtettek ki a francia lapok, melyeknek szerkesztői a szege-diek javára rendezett nagy ünnepélyhez hasonló, jó-tékony czéllal öszekötött tüneményt rendeznek Pá-risban.

Bismarck Bécsben.

A német birodalmi kancellár bécsi látogatása mint ha egy új korszakot nyitott volna meg a politikában, első sorban mindig arról, s illetőleg az e látogatás alkalmával megkötött osztrák-magyar-német szövetségről írnak a lapok. Tagadhatatlanul fontos utjelző e látogatás a politikai iránylatok bonyolult tömkelegében, utjelző, mely, lehet, hogy nagy fordulatot jelent s mindenesetre nagy és tán egész Európára kiható fejlemények magvát hordja magában.

Nekünk nem feladatunk e látogatás politikai tartalmával foglalkoznunk, — de miután e látogatás, dacára, hogy azóta hetek, sőt hónapok teltek el, még ma is napirenden van, nem tartjuk fölöslegesnek még egyszer visszatérni rá.

Bismarck, mint tudjuk, a tagadhatatlan politikai indokokon kívül az udvariassági szabályok által is indíttatva volt némileg ez ut megtevére. Vissza kellett adnia a látogatást Andrásynak, ki őt Gasteinben tartózkodása alatt fölkereste.

Bécs lakossága szinte meglepő ünnepléssel fogadta Ausztria egykori nagy ellenségét, midőn ez szept. 21-én a keleti vaspálya Salzburgból érkező közönséges gyorsvonatával az indóházba berobogott, neje és fia Herbert kíséretében. Az indóházban már ott várt rá Andrassy Gyula gróf, Reusz herceg a német birodalom bécsi nagykövete s a diplomáciai kar. A várakozó tömeg már a vasuti kocsi ablakában észrevette a kancellár alakját. Polgári ruhában volt, nagy karimájú fekete kalábriai kalappal fején. A kocsiból kiszállva, nyo-

ÉLELMELI SZEREK KIOSZTÁSA ORIHUELA ELÖNTÖTT UTCÁJÁN.

MURCIA VÁROSA.

mon követte ismert hű ebe: a birodalmi kutyá.

Az indóház belsejéből ki volt rekesztve a közönség, de midőn a kancellár kilépett a külső csarnokba s lépcsőházba: lelkes eljenzésben tört ki az ott összegyűlt nagy tömeg, mely a hatalmas embert színről színre látni jött ide. Midőn az udvari kocsi a herczeggel és kíséretével a Hotel Imperiálba berobogott s a kancellár már rég termeibe vonult, még akkor is sokáig hangzottak a „hoch“-ok ablakai alatt.

Másnap már kora reggel ott volt a tömeg a vendéglő előtt, hogy a kitünő vendéget megpillanthassa. Tömérdek diszkosi, hintó érkezett, látogatókat hozva. A herceg azonban nem mutatkozott s a látogatók csak névjegyeiket adhatták át. Egyedül Reusz herczeggel történt kivétel, ki bebocsátott.

Tizenkét órakor jött ki a kancellár a vendéglőből, katonai egyenruhában s kocsiba szállva, a külügyminisztérium felé hajtattat, Andrassy látogatására. Fején tábori sapka volt, a nehéz ezüst sisak azonban ott volt előtte a kocsiban.

Egy óráig időzött Andrassy-nál, akkor a császári palotába ment, hol őt Ő Felsége a titkos tanácsosi teremben fogadta. A fogadtatás nagy fontosságát bizonyítja az, hogy sokáig tartott. S ezalatt folyvást megújultak a közönség éljei. A kihallgatás után a herceg Andrassy utódjához, báró Haymerléhez és gróf Taaffe osztrák miniszterelnökhöz köczizott.

Az uralkodó már d. u. 3 órára jelentette be a herczegnél viszontlátogatását, melyet szokott katonai pontosságával meg is tartott. A kancellár egész a lépcső aljáig lejött ma-

gas látogatója elé, míg a herczegné a lépcsőházban várakozott. A megható szívéllyesség, melyel az uralkodó a kancellárt és nejét üdvözölte, újra felkeltő a körülállók örömradiátát, mely kiterjeszkedett a köruton álló nagy tömegre is. Még aznap diszbed volt Schönbrunnban. A kancellár az uralkodó jobbán Andrassy mellett foglalt helyet. Bal felől a német birodalom nagykövete ült.

s a diplomaták soká időztek együtt kedélyes szivar- és pipafüst között.

Harmadnapon Bismarck ismét a követek viszontlátogatásait fogadta. Jacobini nunczius teljes egy óráig időzött a kancellárnál. Délután Bismarcknál volt ebéd a szállodában. Nem sokára ütött a bucsu órája s 8 órakor már megindult a vasutvonal, mely Bécs vendégeit Morva- és Csehországon keresztül hazafelé szállítja. Az éjszak-

Nagyapó.

Rajz.

„Eszt!.. Eszt! Ha én látnám isten áldott napját, nyitva tartanám a szememet örökösen. Neked kedvesebb az álom édességnél, imádságnál. Hallom pedig... hallom a kakast rég, hogy lerepült a hibujól, szekereket hallok végigjárni

1. Megérkezése a nyugati pályaudvarban. 2. Bismarck herceg és Jacobini bíbornok, a pápai nunczius. 3. Bismarck herceg és Andrassy gróf ebéd után. 4. Bismarck herceg Ő felsége látogatására indul. 5. Ő felsége meglátogatja Bismarck herceget a Hotel Imperiálban. 6. Bismarck herceg és Andrassy gróf a szálloda ablakában. 7. Bucsuzás Bismarck herceg elutazásakor.

BISMARCK HERCEG BÉCSBEN.

Másnap reggel a kancellár Reusz herceget és Haymerle bárót fogadta, mire Vilmos főherceg, a török nagykövete, a francia követ, a pápai követ és Tisza Kálmán magyar miniszterelnök látogatására kocsizott. Este diszbed volt Andrassy-nál, hol Bismarck ismét polgári ruhában jelent meg. Az ebéd bizalmas jellegű s inkább vidám volt, mint komoly. A gróf hosszúszerű török csibukját bocsátá a herceg rendelkezésére

nyugati vaspálya indóháza ismét elrekesztetett, s csak a diplomácia vezéregyéniségei találkozhattak ott bucsu-kézzorításra. A kancellár ezuttal is polgári ruhát viselt. A szívélyes bucsu után Bismarck folszállt a vasuti kocsiába, de még onnan is kiszólt Andrassyhoz s hosszasan tartá kezében kezét, míg csak a vonat el nem indult.

a szurdékon, ajtókat nyilni, záródni — csak te alszol az egész utcában. Egész éjszaka forog-lódom, nyögök, izzadok — oh milyen hosszú is az éjszaka! — s te végigalszol. Végigalszol a hét alvó szentekkel minden éjszakát...“

„Mikor én olyan kicsi gyermek voltam, jaj! mint a vízcepp úgy mozogtam. Nem kellett nekem szó, biztatás. Neked a véred rossz, Esztike — a véred. A mig láttam s nem voltam

A mint egyrészt az állatok elfogadják magok gyanánt a mások fiait, úgy akadnak közöttük olyanok is, melyek például mostoha anyák vagy apák, ha nevelten fiókok szülei léptek házas életre. És ez gyakran meglehetősen könnyen megy. Mert hát az állatvilágban nem ismerik az özvegy fekete ruhában eltöltött gyászszentidőt, hanem a kicsinyek fölnevelésének gondja mihamar új frigykötésre ösztönzi a hátramaradtakat. Wiltshire-ben Angolországban megtörtént, hogy egy szarkafészekből hétszer lőttek le az

nek házasságot, ha észreveszik, hogy fölnevelendő mostohagyermek is szárad a nyakukba. Egy ilyen esetet beszél el p. o. a fecskékről Tillmann. Egy fészekből megfojtotta a macska az anyát, a tojások hidegen maradtak, s maga a him is eltűnt egy-két napig. De rövid időn előjött újból, még pedig nem egyedül, hanem másodmagával. Az új asszony figyelmesen nézte körül az istállóban levő fészkek állapotát, aztán ráült a tojásokra, s rajtok maradt egy-két napig. Ugy látszik azonban, hogy a házas élet boldogsá-

gát egészen másként képzelte magának, mert harmadnap már eltűnt, s nem tért vissza többé. A férj elment újból szerencsét próbálni, s egy oly nőstényvel tért vissza, ki egészen átvállalta a családanyai gondokat.

Persze hogy akad aztán a madár-mostohák között is valódi mostoha. Különösen a pulykák, ezek a nagyon kevésbé sympatikus állatok tesznek túl e tekintetben a többiekén, s mostohagyermeküknek nem a legboldogabb sorsot készítik. Stanley beszéli egy pulyka-kakasról,

gát egészen másként képzelte magának, mert harmadnap már eltűnt, s nem tért vissza többé. A férj elment újból szerencsét próbálni, s egy oly nőstényvel tért vissza, ki egészen átvállalta a családanyai gondokat.

gát egészen másként képzelte magának, mert harmadnap már eltűnt, s nem tért vissza többé. A férj elment újból szerencsét próbálni, s egy oly nőstényvel tért vissza, ki egészen átvállalta a családanyai gondokat.

Egyveleg.

* Hugo Viktornak egy sajtóságos arcképeéről emlékszik meg egy párisi lap. Boulanger Lajos, ki

Vadászat október-novemberben.

„Egy már a nap melege,
Kertemben a csizma,
Cipős szél fru a mezőn,
Farkas kullog az erdőn.”
(Régi klasszika.)

A városi, vasárnapi, lesi, kocza és más ilyen tén gunyvevekkel jelölt vadászok (kik között egyébként helyely-közzel kitünő lövészek akadnak) — jól teszik, ha sietnek a minden órán hátramaradt kezdő vizekre; mert a t. cz. szárcsók immár tekintetni kezdenek ama boldogabb tájak felé, melyekben nem fagnak be a vizek; ha pedig ezek egyszer elköltöztek, akkor igen megfog az „esély” épen azok számára, a kiknek erre legnagyobb szükségük van.

Értjük ezek alatt nemcsak a gyöngébb lövőket, de azokat is, a kiknek kevesebb idejük s alkalmuk nyílik vadászati szenvedélyük kielégítésére. Ezek számára az a legkedvesebb lövadászter, a hol pelotonszerűleg sütögethetik fegyvereiket.

E célra pedig nincs alkalmasabb tér a nagy nádasoknál, minők hazánkban a velencei, palicsi tavak, az e sedi láp stb. — és nincs haládatosabb vad az egyébként magasabb vadászati és gastronom szempontokból lenézett szárcsánál.

E szeretetreméltó állatkák ugyanis oly szivesek, hogy majd a sik vizen uszva (legelészve), majd a fölött röpködve, untalan czélpontul kínálkoznak s perczig sem hagyják unatkozni a nád közre tölt kis lélekvesztőjén lebe állt vadászt.

Az értékesebb kácsa számra is jóval kevesb, de meg sokkal vigyázóbb is. Egy szabadkai vadász barátom ugyan azt állítja, hogy a palicsi tavon a csónak alól kelnek ki a kácsák... Boldog Eldorado! A velencei tavon már egyesben hasztalan indul utánuk az ember, sikeres vadászat rájuk csak úgy eshetik, ha legalább tizizenkét puskás ugyanannyi csónakkal fölkarolja az egész tó kácsa-táborát, és azokat egymásra hajtja.

De viszont e hóban beáll egy más nagybecsű esély, mely nem ugyan a lövés szaporaságában, de a vad nagyobb értékében kárpótolja a szárcsák elbucuzásával beállott fogyatkozást.

Elkövetkeznek a *ködök*, és ezekben a *vadludak* veszedelme!

Ezek ugyanis ilyenkor nem levén képesek megmérni a földtől való távolságot, s illetőleg, mivel nem látnak, tehát elég golyhók nem is sejteni közelben veszélyt — *alant* röpülnek és a gágogásukkal figyelmesen tett vadásznak olykor úgy a feje fölé repülnek, hogy ha mégis elhibázza, hát ugyancsak meg van szorulva — kifogást lenni a szörnyű kudarc elsimitására.

A legexquisitebb vadászévek egyikének, a *szőlőhegyi* nyulászathoz ivadja is olykor már októberben elkezdődik.

Oly határookban, melyekben nagy kiterjedésű szőlők vannak, kiváltképen ha azok rosszul miveltek, éktelenül gazosak — a vadász már csak lesi az első *deret*, mely megcsipi a venyige leveleit; arra azután várja a czigány komáját a — *szelet*, mely szintén ez időtájt nem szokott magára sokáig várni. A der mintegy beszappanyozza, a szél pedig aztán leborotválja tisztára a szőlők leveleit. Akkor aztán a *nyúl kilátzik* belőle jó puska lövésnyire.

E szintén haládatos vadászati műnem rezipije körülbelül a következő.

A társaság kiválasztja maga közül azon tagját, a ki legjobban szereti ugyan a nyúlhust, de legkevésbé szerencsés annak elejtésében (és ez a kettő csakugyan együtt szokott járni; közmondásszerűleg a jó vadász egy sem kedveli a nyúlpecsenyét) és ezt megbizva azzal a nemes küldetéssel, hogy a szőlőhegy ama pontján, a hol a társaság majd, a megállapított terv szerint, délutáni 2—3 óra tájon a vadászatot bevégezi, valamelyik vadásztárs prészházában üsse föl a főhadiszállást és készítse el ekkorra azt a *gulyás-hust*, melynek e mplságból egyáltalán nem szabad hiányoznia, mert e különben is klasszikus magyar eledel illata soha semmi időben és alkalommal nem oly elragadó, mint mikor az a tökéletes barázdák közötti 5—6 órai esés-keles, bukdácsolás után, fél dűlőföldnyire üti meg a 2—3 nyúlal terhel vadász orrát! A szakács jutalma azután egy vagy két — nyúl, a lövemény mennyiségéhez képest.

A vadászat módja pedig egyszerű, és azokra nézve, kik azon előnyben részesülnek, hogy a dűlő utakon foglalnak állást, kényelmes és haládatos. Ha nagyon sok a gazos szőlő, akkor cél-

szzerű kopót is vinni, ha kivált a vadások száma csekély és hajtó sines. A nyúl a bozótos helyeken megbukva, észrevétlenül szökik ki a keskeny dűlő utra, és ily esetben az ott lesben állónak vagy *előznek* ügyes lövőnek kell lennie és *kapásból* találni el a keskeny uton villanatként átugró vadat. Az első azon vadász, a ki a dűlő uton a hajtók irányát 20—25 lépésnyire megelőzve halag *egyidejűleg* a hajtókkal.

A hajtók vagy a kereségre a szőlőtőkék közt járó vadászok legyenek tekintettel arra, hogy a nyúl, kivált a sűrűbb gazos helyeken, szereti megosálni a bambán egyenes toronyirányban és gyorsan haladó vadászt, és hátul szökik el, vissza, ekként kikerülve a hajtók és vadások veszélyes vonalát. Ennélfogva, ha a cserkészök vagy hajtók száma csekély és 30—40 lépés távolban járnak egymástól, e hézagokat lassu és összevissza (czikk-czakkos) járással töltsék ki, hogy a nyúl nem látva menekést, előre induljon és egy közelebbi barázdán igyekezzék menekülni előlük és a dűlő uton járóknak lövésre menjen. Ezek is jól teszik, ha időnkint épen egy-egy meszgebarázdá előtt állapodnak meg, mert legtöbb esetben ezeken baktat kifelé a vad, és szemközt lövéssel lehet fogadni, mely nem a legkönnyebb ugyan, de ha talált, igen hatályos.

A gulyás-hust még néhány darab pogácsa, sajt, ubjor, azután — foghegyre a pipával és kezdődnek az odyszeák!

A legifjabb átveszi a Ganymed szerepét, s a pinceből mindig más-más tiz akósból teli szitt lopóból (vulgó héber) eregeti a karczost, mely pohárba töltve, úgy pezseg és lobban el, akár a puskapor.

A szőlőben *fogoly* is akad, de már messze kél, nem vár... no de épen jó erős göbces van már ilyenkor a csöbén a füles téli bundájára való tekintetből.

Aggastyánok, kiket lábaik már nem bírnak, de gyakorlott szereik még egy dűlőföldnyiről fölismerek a sikon táborozó nyulat, kocsira ülnek és úgy kerítgetik be a tarlón, ugaron fekvő nyulakat és ültő helyükből lödözik.

Még ugyan nem annyi, mint majd lesz decemberben, de már mégis több az apró vad és a szimat az erdőn, mint a kutyanapokban.

Annálfogva egy-egy utolsóknak vélt szép őszi napon, melyen a halványuló napsgár búcsúzni látszik a szemfedő alá készülődő, vetkező természetből, a költői iránt redesen élénk érzékekkel bíró vadász guszust kap egy kis kopózára, hogy egyszersmind szíja azt a sajátos, buskomoly merengésre hangoló illatot, melyet a hulló falevelek sárga harasztrétege terjeszt el az erdőben, és a mely bűvös hatályra mit se enged amannak, mely a *lekaszált fűből Iduna* lelkéhez fölhatott.

A vörös frakkos urak mondhatják, hogy az ő parforce hajtásaikban, nagyuri sportjaikban több a fény, a pompa, szakadatlanabb az emóció, tehát ugy aránylanak a gyalogos kopó-vadászhoz, mint a huszár a bakához, de a hasonlatok olykor sántikálnak, és itt alighanem megfordítva van a dolog. A lövadász kopózása többoldalú kellemekekkel jár, s úgy tetszik, abban több a regényes elem.

Ez utóbbinak mulatsága több tervszerűséget követel, változatosabb ugy a fejleményekben, mint a fölhevülések létráján való föl-alászkölelésekben.

Mikor a kopókat vezetékén elküldi az ember a sűrűbe, kedélye még oly csöndes piano hullámzásban rengedez, mint a tenger, melynek hajbatit még csak a közelgő vihar előérzete borzongatja alig láthatólag. Pipára gyujtunk (hisz a hajtás széllel *szemközt* történik, tehát a füstöt nem viszi a felénk vad orrába) — s egyelőre egy mohbársonyos fatörzs balcajában félfekvő helyzetben a táj szemléletébe merülve, a „földiekkel játszó égi tűnemény” kecsgetései által már-már mozgódomni kezdő izgalom közt várjuk a történeteket. Számítjuk, hogy most már oda ért a kerülő, a hol eleresztheti a kopókat. Most már szökhetik valami a kutyák elől, tehát készült-ségben kell tartanunk magunkat.

A sűrűből egy halk nyiffanas. No ez már érez valamit. Bizonyosan elsőkött előle a vad. De majd nyomora érnek. Oda ér a másik eb is, és a „kettes” egyre élénkebb, mérgesebb. Gyorsan kovácsolják erre fölfelé. Siessünk egy kissé előre. Talán ránk jön. Fölhevülésünk crescendo növeszik. Ez nem nyúl, mert az kifutott volna oldalt a széles utra; ez öreg vad lehet, mert kerüli a tisztást és mindenütt a vágás közepén ha-

lad. E gondolat még inkább tolja fejünkön föl-felé a kalapot... No most megfordult — erre tart. Már csörtet, halljuk az ágak ropogását — a kalap majd kidagad fejünkől — it' jön in szembe. de mi ez? bivaly? — nem biz a, de akkora vadkan, hogy a sűrűben bivalynak néztük — durr! de a jobb csöbén csak nyulgöbecs volt, ennek a hatalmas állat oda se néz, noha az egész lövet az oldalába megy — utána a balcsövel, melyben szerencsére golyó van, durr — a vadkan térdre bukik, még hirtelen föl-szökik és megy-megy — teringtett! elmegy? — nem, az nem lehet; a lövést megkapta, de hová? ha temporába, és nem szívébe vagy tüdejébe, akkor elviszi messze; kezdünk csüggedni, de úgy tetszik, mintha az irtott lábas erdőben két-két lépésnyire már lassítaná futását, de söt — hah! — egy olyan zuhanás, melyre az erdő, mintha csöndesen álló zongora hurjaira ejtenek valamit — átzendül. — Oda hamar — megvan megvan — egy régi tölténysiphangra a társak, a kerülök, a kopók is megérkeznek; az öröm elérte tetőpontját, s most már hirtelen száll alá; a meredt vad hasán ülve nyugodtan beszéljük el az „esemény” történetét — „so und so lag ich und so fuhr ich meine — Flinte” stb.

Hát nem szebb, dicsőbb, élvadászból ez, mint beállni egy ország parlamentjében *dörög-lődöző fának*, — már tudniillik — miniszterelnököknek?

Pedig, és ez a csodálatos — mindig ép oly emberek teszik ezt, a kiknek különben nagyon is megvolna az anlage-jok arra, hogy procul negotiis a főnnebb vázolt haládatos örömöknek élhessenek?

Erre a kérdésre soha se is tudtam magamnak egyéb feleletet adni, mint, hogy — „es muss auch solche Küstze geben”.

Vajda János.

„A lég királynője.”

Erő és nőiség rendszerint ellentétes fogalmak. Szívesen engedjük át a báj, a kellem, szépség, szendesség és kedvesség nagyobb fokát a gyöngédebb nemnek, de az erőt szeretjük megtartani kizárólagos férfi-tulajdonul. Az bizonyos, hogy a közéletben nehez megbarátkozni ama két fogalom harmonikus egyesülésével, s a nőt, ha erős, drabálisnak, durvának, vastag hangnak, szögletesnek képzeljük s ép oly viszáznak tekintjük, mint a gyenge férfít.

Annál jobban esik aztán látnunk, hogy a természet, e legnagyobb művész, mily meglepő hatással tudja összeolvasztani kellemes összhanggá azt, a mit mi megszokásunk tartottunk. Élő példa erre Miss Leona Dare, ki „a lég királynője” név alatt ragadja el a most Budapestben időző Renz cirkusának látogatóit.

Mi a cirkusai mutatványokat nem szívesen soroljuk a művészeti ágak közé. A rendkívüli módon kifejtett testi ügyesség dacára igen gyakran olyanok azok, melyekhez a szellemnek vagy a szépnak semmi köze. Nem a kedélyre hatnak, hanem az idegekre. Egyik fő-jellemvonásuk a borzadalmas.

Dare kisasszony mutatványaival kivételt kell tennünk. A mit mivel, hajmeresztő lenne mástól látva, ő töle, hátterbe vonul a borzadalmas jelleg, a könnyed, a szép, a graciózus mellett, Oly bizossággal „játszik”, hogy alig jut eszünkbe féltetni őt, mikor öt-hat ölyvi magasságban lógó kötélhintán, az u. n. trapézen végzi mutatványait. Mintha csak ott lenne igazán otthon, fenn a levegőben s a földre szállva lenne kívül elemén. A „lég királynője”, e különben bombasztikus jelző ő nála megszűnik tulzott lenni.

A kisasszony maga is megnyerő jelenség. Midőn pártával leszorított, szabadon omló hajával, testhez simuló, ragyogó hajlékony derekpánczójával s lábszáran kék trikójával megjelen, — gyönyörű alkatu nőt látnak magunk előtt, ki nem mondható ugyan „légiesség”, de nőies minden ízében és gyöngéd.

Csak midőn a csigára erősített kötelet megragadja s egyik végét szájába fogva, a másikat kezeivel huza lefelé, vonja föl magát a magasba, akkor tűnik elő benne az *erő*. A kötelnek akár egyik, akár a másik felét eresztene el, — le kellene zuhannia.

Hogy mit mivel ott fonn a magasban, arról a leírásnál jobb fogalmat nyújtanak képeink. Megül a hinta fáján, a nélkül, hogy kézzel fo-

„A LÉG KIRÁLYNŐJE.” — MISS LEONA DARE.

